

اهمیت نماز در بین عبادات

بین عبادات، نماز برجستگی خاصی دارد. از وقتی که به سن تکلیف می‌رسیم تا از دنیا می‌رویم، مکلف به نمازهای متعددی هستیم؛ نمازهای شبانه‌روزی، نمازهای مستحبی، نمازهای میت، جمعه و... در اسلام ۳۵۰ نوع نماز طراحی شده است. پیامبر اکرم (صلی الله و علیه و آله) فرمودند: «الصلاة عهد الله»^۱؛ نماز عهد خداست. یا در جای دیگر فرمود: «قرء عینی فی الصلاة»^۲؛ نور چشم من در نماز است.

نماز از مشترکات همه ادیان

در قرآن کریم، نماز از مشترکات ادیان شمرده شده است. درباره نماز حضرت ابراهیم، حضرت اسماعیل، حضرت موسی، حضرت عیسی، حضرت زکریا، حضرت مریم، حضرت شعیب و پیامبر گرامی اسلام (علیهم السلام) آیه یا آیاتی آمده است. نماز از مشترکات ادیان است و در همه ادیان آسمانی، نماز بوده و هست.

اولین سؤال روز قیامت

پیامبر اکرم (صلی الله و علیه و آله) فرمودند: اولین ایستگاه روز قیامت، ایستگاه نماز است. اگر نماز مورد قبول واقع نشود، بقیه اعمال قبول نمی‌شود.^۳ پیامبر اسلام (صلی الله و علیه و آله) وقتی به مدینه آمد، اولین کاری که کرد، مسجد ساخت. یک سال بعد جنگ‌ها شروع شد. پیامبر (صلی الله و علیه و آله) اصرار داشت در جنگ‌ها نماز برقرار شود، تا معلوم شود جنگ ما با همه جنگ‌های دنیا، متفاوت است؛ ما بندگان خدا هستیم و خداپرستان در این جبهه می‌جنگند. آیه ۱۰۲ سوره «نساء» پیامبر گرامی اسلام (صلی الله و علیه و آله) را موظف کرد نماز را با رزمندگان به جماعت بخوانند. این‌ها نشانه اهمیت نماز است.

خود ما نیز مشاهده کردیم که اگر کسی نماز نخواند، خیلی بعید است روزه بگیرد، و یا اهل خمس دادن باشد. نماز، ستون خیمه دین است.^۴ نماز چشم دین است.^۵ نماز، سر دین است.^۶ نماز پرچم دین است.^۷ پیامبر خاتم (صلی الله و علیه و آله) فرمودند:

مَوْضِعُ الصَّلَاةِ مِنَ الدِّينِ كَمَوْضِعِ الرَّأْسِ مِنَ الْجَسَدِ؛^۸ جایگاه نماز در دین به جایگاه سر در پیکر، شباهت دارد.

سر را از پیکر جدا کنیم، لاشه‌ای متعفن می‌شود. ممکن است انسانی دست، چشم و یا پا نداشته باشد، اما بدون سر هرگز نمی‌تواند زنده بماند.

۱. کنز العمال، ج ۷، ص ۲۷۹

۲. من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۳۱۷.

۳. فلاح السائل و نجاح المسائل، ص ۱۲۷.

۴. من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۲۱۱.

۵. بحارالانوار، ج ۲۸، ص ۱۴۸.

۶. التحصین فی صفات العارفين، ص ۲۰.

۷. کنز العمال، ج ۷، ص ۲۷۹، ج ۱۸۸۷.

۸. نهج الفصاحه، ۷۷۸.

توصیه پیامبر اسلام (صلی الله و علیه و آله) به استاندار یمن

پیامبر اسلام (صلی الله و علیه و آله) هنگامی که استانداری به نام «معاذ بن جبل» را به یمن می‌فرستاد، نامه‌ای برای او نوشت. فرازی از آن نامه، شایسته تأمل بسیاری است: «اظهر أمر الاسلام كله و لكن اكثر همك الصلوة»؛^۹ تمام اسلام (مسائل خرد و کلان اسلام) را به اجرا درآور، اما بیشترین دغدغه تو برای نماز باشد.

توصیه حضرت امیر (علیه السلام) به استاندار مصر

امیرالمؤمنین (علیه السلام) در نامه‌ای به استاندار مصر فرمود: «إجعل أفضل أوقاتك للصلاة»؛^{۱۰} پربهترین و بهترین وقت شبانه‌روز خود را برای نماز قرار بده! پیامبر اکرم (صلی الله و علیه و آله) و حضرت امیر (علیه السلام) به استانداران، قاضیان و فرماندهان نظامی خود امر می‌کردند امام جماعت شوند و دغدغه برپایی نماز جماعت داشته باشند. فرمود: نماز، صورت دین شماسه؛ سیمای دین شماسه؛ نماز، کلید بهشت است.^{۱۱} نماز، میزان و وسیله سنجش مردم است و آخرین دغدغه و وصیت انبیا (علیهم السلام) نماز بود.^{۱۲}

رابطه شیطان و نماز

ما دشمنی داریم که در قرآن ۹۹ بار نامش ذکر شده است؛ ۸۸ بار به نام «شیطان» ۱۱ بار به نام «ابلیس». خداوند در قرآن چهار ده بار او را دشمن، مسلمانان معرفی کرده است: «فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا»؛^{۱۳} او را دشمن حساب کنید. در احادیث نیز آمده: شیطان با نماز مخالف است.^{۱۴} خداوند متعال با صراحت کامل در قرآن کریم می‌فرماید:

﴿إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنِ الصَّلَاةِ قَهْلًا أَنْتُمْ مِّنْهُونَ﴾؛^{۱۵} هدف شیطان این است که می‌خواهد بین شما دودستگی و تفرقه ایجاد کند و می‌خواهد مسیر یاد خدا و اقامه نماز را مسدود کند.

امروز نیز شیاطین جنی و انسی، ابرقدرت‌ها و استکبار جهانی، در قالب فیلم، رمان، انیمیشن و... این هدف را دنبال می‌کنند و در پی خاموش کردن فروغ نماز و خلوت کردن مساجد از نوجوانان و جوانان هستند.

^۹ بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۱۲۷.

^{۱۰} ابن ابی الحدید، شرح نهج البلاغه، ج ۱۵، ص ۱۶۴.

^{۱۱} نهج الفصاحه، ص ۴۸۵.

^{۱۲} صاحب قرانی، لوامع (شرح فقیه)، ج ۳، ص ۹۹.

^{۱۳} فاطر: ۶.

^{۱۴} تصنیف غررالحکم و دررالکلم، ص ۱۷۵.

^{۱۵} مائده: ۹۱.

سفارش انبیا به نماز

۱. سفارش حضرت عیسی (علیه السلام)

مطابق روایات، مهم‌ترین دغدغه و وصیت انبیا درباره نماز بود. یکی از جملاتی که حضرت عیسی (علیه السلام) در گهواره بیان فرمود، این نکته بود: ﴿وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا﴾؛^{۱۶} تا زنده‌ام، خداوند مرا به نماز و زکات سفارش فرموده است.

۲. سفارش حضرت ابراهیم (علیه السلام)

نماز به قدری اهمیت دارد که حضرت ابراهیم (علیه السلام)، سرزمین خوش آب و هوای فلسطین را برای اقامه نماز ترک کرد و به مکه آمد: ﴿رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ﴾؛^{۱۷} خدایا! من خانواده‌ام را در سرزمین بی آب و علفی، نزدیک خانه تو اسکان دادم. پروردگارا! هدف من اقامه نماز است. بعضی افراد حاضر بودند مسلمان شوند، ولی نماز نخواندند. برای مثال، پس از فتح طائف، طائفی‌ها مقاومت می‌کردند. جمعی از نمایندگان طائف نزد پیامبر (صلی الله و علیه و آله) آمده و گفتند: ما همه اسلام را می‌پذیریم، ولی نماز نمی‌خوانیم. پیغمبر مسلمانی آن‌ها را قبول نکرد. سپس فرمود: در دینی که همه چیز وجود دارد، اما نماز نیست، خیری نیست.^{۱۸} گاهی حدیث: «نماز، ستون دین است» را بر زبان جاری می‌کنیم، ولی آن را قبول نداریم. فکر می‌کنیم این ستون، مانند ستون‌های یونولیتی‌ای است که بچه‌ها در سن تئاتر می‌گذارند و بعد از تمام شدن نمایش نیز آن ستون‌ها را برمی‌دارند و هیچ سقفی هم فرود نمی‌آید!

باید خود اهل نماز باشیم

ما باید در عمل نشان بدهیم که نماز، ستون دین است. وقتی مدیر مدرسه، یا اداره‌ای به نماز اهتمام ندارد، چطور می‌تواند ادعا کند نماز، ستون دین است؟! استاندار و یا فرمانداری که در نماز جماعت حاضر نمی‌شود، چطور می‌تواند ادعا کند نماز، ستون دین است؟!

فرد نابینا و نماز جماعت

مرد نابینایی وقتی به پیامبر (صلی الله و علیه و آله) گفت: گاهی کسی نیست مرا به مسجد بیاورد. اگر در خانه به صورت فرادا نماز بخوانم، مورد قبول خداوند قرار می‌گیرد؟ پیغمبر (صلی الله و علیه و آله) فرمود: «طنابی از خانه به مسجد وصل کن و وقتی کسی نیست تا تو را به مسجد بیاورد، دستت را به طناب بگیر و به مسجد بیا». اگر وزیر، مدیر و یا فرمانده نظام جمهوری اسلامی نماز را در اتاقش بخواند، نمازش مورد قبول نیست. آیه ۱۰۲ سوره «نساء» پیغمبر را موظف کرد. در میدان جنگ، نماز را به جماعت بخوانند. حتی وقتی که مسلمان‌ها سه نفر بودند (پیامبر، امیرالمؤمنین و حضرت خدیجه (علیهم السلام))، روبه‌روی مشرکان به جماعت نماز می‌خواندند. کسانی که تاریخ اسلام نوشته‌اند معتقدند، اولین خونی که در اسلام

^{۱۶}. مریم: ۳۱.

^{۱۷}. ابراهیم: ۳۷.

^{۱۸}. بحارالانوار، ج ۱۷، ص ۵۳.

ریخته شد، برای اقامه نماز جماعت بود؛ مسلمان‌ها زمینی را در خارج از مکه برای نماز جماعت در نظر گرفتند و پنهانی با آن‌جا می‌رفتند. مشرکان از این موضوع مطلع شدند؛ از این‌رو، درگیری پیش آمد و در این میان خونی ریخته شد. این‌ها نشانه اهمیت نماز است.

استخفاف نماز ممنوع!

نگرانی پیامبر اکرم (صلی الله و علیه و آله) در لحظات پایانی عمر شریفشان، نماز نخواندن مسلمانان نبود، بلکه سبک شمردن نماز بود، برای نمونه، نماز را در افاق شخصی و یا آخر وقت خواندن، از مصادیق استخفاف نماز است.

وظیفه حکومت درباره اقامه نماز

طبق رهنمودهای پیامبر و ائمه اطهار (علیهم السلام) حکومت نباید مردم را به خواندن نماز مجبور کند، ولی انجام تبلیغات، برگزاری جلسات آموزشی، ارائه تمهیدات و تشویق برای نماز، بر عهده حکومت است. البته هیچ کس طرف‌دار نماز اجباری، تشریفاتی و ریایی نیست و این‌ها را همه می‌دانند، اما قرآن فرموده:

﴿الَّذِينَ إِن مَّكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَآمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ﴾^{۱۹} خداپرستان، کسانی‌اند که وقتی به قدرت می‌رسند و حکومت را در دست می‌گیرند، نماز را به پا می‌دارند، بازار زکات را گرم نگه می‌دارند و امر به معروف و نهی از منکر می‌کنند.

در رأس همه این‌ها، اقامه نماز است. دلیل نام‌گذاری حوادث اخیر به «بیداری اسلامی» نیز از همین‌جا نشأت می‌گیرد، چرا که وقتی صدای «الله اکبر» در میدان تجمع به صدا در می‌آید، همه در کنار هم خدا را می‌پرستند و به اقامه نماز می‌پردازند.

نماز معصومان (علیهم السلام) و الهام گرفتن ایشان

سیره عبادی پیامبر (صلی الله و علیه و آله)

درباره نماز پیامبر و ائمه (علیهم السلام) کتاب‌های مستقلی تألیف شده و صدها حدیث درباره سیره ایشان به دست ما رسیده است. در اکثر کتاب‌های حدیثی، بابتی از کتاب به سیره عبادی معصومان (علیهم السلام) اختصاص یافته است. همان طور که می‌دانیم، نماز شب بر پیامبر اسلام (صلی الله و علیه و آله) واجب بوده است. در سوره‌های «مدثر» و «مزل» فرمان نماز شب بر پیغمبر فرود آمده است. پیامبر گرامی اسلام (صلی الله و علیه و آله) فرمود: گرسنه با غذا سیر و تشنه با آب سیراب می‌شود، اما من از نماز هرگز سیر و سیراب نمی‌شوم.^{۲۰} ایشان عطش و تشنگی خاصی درباره نماز داشتند. از همسران پیامبر (صلی الله و علیه و آله) روایت شده: وقت نماز که می‌رسید، رنگ از رخس می‌پرید و هیجان و حالتی پیدا می‌کرد که نه او ما را می‌شناخت و نه ما حضرت را.^{۲۱} ایشان به قدری نماز می‌خواند که آیه نازل شد: ﴿مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى﴾^{۲۲}. خودشان را به رنج می‌انداختند و بسیار در پیشگاه خداوند می‌ایستادند و از ایشان سؤال می‌کردند: یا رسول‌الله! شما که معصوم هستید و خداوند وعده بهشت را به شما داده است، چرا این قدر عبادت می‌کنید؟ می‌فرمودند: «أفلا أكون عبداً شكوراً»^{۲۳} آیا بنده سپاسگذاری نباشم؟! پیامبر (صلی الله و علیه و آله) شیفته نماز بود، حتی در آخرین روزهای عمرش می‌فرمود: زیر کتف‌هایم را بگیرید و به مسجد ببرید، تا نماز را به جماعت بخوانم.

دعوت خانواده به نماز

هنگامی که آیه ﴿وَ أَوْ أَمْرُ أَهْلِكَ بِالصَّلَاةِ وَ اصْطَبِرْ عَلَيْهَا﴾^{۲۴} خانواده‌ات را به نماز سفارش کن و بر این کار شکبیا باش! نازل شد، شش ماه یا نه ماه هر روز صبح به خانه دخترش در می‌زرفت و می‌فرمود: «الصلاة الصلاة یرحمکم الله»^{۲۵} بشتابید به سوی نماز، بشتابید به سوی نماز، خداوند رحمتش را شامل حالتان کند. ایشان جوان‌ها را بسیار و به‌طور خاص، به نماز سفارش می‌فرمود. به ایشان گفتند: جوانی است که نماز هم می‌خواند و هم گناه می‌کند! فرمودند: «همان نماز او را از گناه باز خواهد داشت»^{۲۶}.

سیره عبادی پیامبر (صلی الله و علیه و آله) در میدان‌های جنگ

سیره عبادی پیامبر (صلی الله و علیه و آله) و نمازهایی که در میدان‌های جنگ می‌خواند، گویای اهمیت نماز در نگاه ایشان است. حرکت رزمندگان نیز از مسجد شروع می‌شد. ایشان کسی را بین رزمندگان می‌گماشت تا وقت نماز را اعلام کرده و اذان بگوید و برای نماز، دیگران را از خواب بیدار کند. حضرت در میدان‌های جنگ دستور می‌داد مصلاهایی بسازند تا در

^{۲۰} شیخ طوسی، امالی، ص ۵۲۸: بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۷۷.

^{۲۱} محجة البیضاء، ج ۱، ص ۳۵۰.

^{۲۲} طه: ۲.

^{۲۳} تفسیر کنز الدقائق و بحر الغرائب، ج ۱۰، ص ۴۶۸.

^{۲۴} طه: ۱۳۲.

^{۲۵} تفسیر کنز الدقائق و بحر الغرائب، ج ۸، ص ۳۷۷.

^{۲۶} بحارالانوار (چاپ بیروت)، ج ۷۹، ص ۱۹۸.

آینده معلوم شود خداپرستان از این جا عبور کرده‌اند. به بلال می‌فرمود: «ارحنا یا بلال!» بلال! ما را راحت کن؛ یعنی اذان بگو و وقت نماز را اعلام کن. در لحظه جان دادن نیز درباره نماز مردم دغدغه داشتند که مبدا نماز را سبک بشمارند.^{۲۷}

سیره عبادی امیرالمؤمنین (علیه السلام)

امیرالمؤمنین (علیه السلام) اولین نمازگزار و اولین مسلمان بودن خودشان را افتخار می‌دانستند. ایشان عاشق نماز بود و بعضی شب‌ها تا هزار رکعت نماز می‌گزارد! وقت نماز که می‌رسید، می‌فرمود:

جَاءَ وَقْتُ الصَّلَاةِ وَقْتُ أَمَانَةٍ عَرَضَهَا اللَّهُ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلَهَا وَأَتَقَنَ مِنْهَا؛^{۲۸} وقت نماز فرا رسیده؛ وقت همان امانتی که خدا به آسمان‌ها، زمین و کوه‌ها عرضه کرد و آن‌ها نتوانستند آن امانت را بپذیرند.

سفارش امیرالمؤمنین (علیه السلام) به امام حسن و امام حسین (علیهم السلام)

حضرت امیرالمؤمنین (علیه السلام) که مطابق روایت، خود محور نماز بودند، در محراب عبادت به شهادت رسیدند، آن هم بعد از این که به بام مسجد رفت و در ماه رمضان اذان گفت و سپس خوابیده‌ها را بیدار کرد.

امام حسن و امام حسین (علیهم السلام) خواستند پدر ضربت خورده‌شان را به خانه ببرند، حضرت فرمودند: دیگران می‌توانند مرا به خانه ببرند؛ نماز را ادامه بدهید!^{۲۹}

ایشان فرازی از وصیت نامه خود را به نماز اختصاص داده و فرمودند:

وَاللَّهُ اللَّهُ فِي الصَّلَاةِ فَإِنَّهَا عَمُودُ دِينِكُمْ؛^{۳۰} شما را به خدا، شما را به خدا نماز، که همانا نماز ستون دین شماست.

سیره عبادی امام حسین (علیه السلام)

تمام زندگی این بزرگوار در بندگی خدا خلاصه می‌شد. ابی‌عبدالله (علیه السلام) شب عاشورا نماز عاشقانه و عارفانه‌ای خواندند. گزارش گران دشمن گفته‌اند: وقتی میان خیمه‌های حسینی آمدیم، صدایی شبیه صدای زنبورهای عسل به گوش می‌رسید؛ همه در حال راز و نیاز و نیایش بودند؛ بعضی در رکوع و بعضی در سجده بودند.

صبح عاشورا ابی‌عبدالله (علیه السلام) نماز را به جماعت خواندند و سپس به ایراد خطبه پرداختند. هنگامی که از مکه به راه افتادند، کسی به نام «حجاج بن مسروق» را مؤذن کاروان معرفی کردند. همه خطبه‌های امام در بین راه، پس از نمازها برگزار شده است. اوج بندگی امام حسین (علیه السلام) در ظهر عاشورا جلوه‌گر می‌شود؛ با این که شاید بیش از ده نفر از یاران امام نمانده بودند، نماز جماعت را اقامه فرمودند؛ البته حضرت اعلام آتش‌بس فرمودند، اما دشمن به ظاهر مسلمانان قبول نکردند. با وجود این، نماز جماعت را در مقابل دشمن، با اذانی که حضرت علی اکبر (علیه السلام) گفتند، برگزار کردند. «ابوتمامه صیداوی» همان کسی است که وقت نماز را اعلام می‌کند و امام حسین (علیه السلام) برای او این گونه دعا می‌کند: «خداوند تو را از نمازگزاران قرار دهد!»^{۳۱}

^{۲۷} بحارالانوار (چاپ بیروت)، ج ۷۹، ص ۱۹۳.

^{۲۸} تفسیرالشافی، ج ۴، ص ۲۰۸.

^{۲۹} مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار (چاپ بیروت)، ج ۴۲، ص ۲۸۳.

^{۳۰} مکاتیب الائمّه، ج ۲، ص ۲۵۵.

^{۳۱} مقدم، مقتل الحسین، ص ۲۹۴.

سیره عبادی امام سجاد (علیه السلام)

امام سجاد (علیه السلام) به «زینت عبادت کنندگان» و «سرور سجده کنندگان» لقب گرفته‌اند. صحیفه سجادیه امام سجاد (علیه السلام) سیره عبادی خداپرستان است. زمانی از خیابان شریعی تهران می‌گذشتیم. دوستی کنار من نشسته بود، مسجدی را نشان داد و گفت: من هرگز در این مسجد نماز نمی‌خوانم! ابتدا فکر کردم با امام جماعت این مسجد خرده حسابی دارد. گفتم: چرا؟ گفت: امام جماعت این مسجد، ذکر سجده را سه بار می‌گوید و نماز را طول می‌دهد. به او گفتم: این که امام جماعت نباید نماز را طول بدهد، مطلب صحیحی است، اما تو نباید از سجده طولانی بیزار باشی، چرا که امام سجاد (علیه السلام) پیشانی‌اش را روی سنگ‌های تیز کوهستان می‌گذاشت، پانصد بار ذکر را تکرار می‌فرمود و سجاده‌اش از اشک چشمانش خیس می‌شد.^{۳۳} جمعی از علویون برای جان امام سجاد (علیه السلام) احساس خطر کردند؛ گفتند: مولا جان! با این همه عبادت، به زودی از دنیا می‌روی! فرمود: عبادت من کجا و عبادت جدم علی کجا!^{۳۳} این‌ها رهبران ما هستند. به خاطر سختی نماز نافله را نمی‌خوانیم، نماز صبح را به جهت دشواری اول وقت نمی‌خوانیم و نماز را به جماعت نمی‌خوانیم، چرا که آن‌را کار سختی تلقی می‌کنیم؛ پس هدف زندگی چیست؟ ﴿و ما خلقت الجن و الإنس إلا ليعبدون﴾؛^{۳۴} بندگی خدا. امام سجاد (علیه السلام) گریه می‌کرد و از خدا می‌خواست شیرینی عبادت را به او بچشانند.

نماز اول وقت در جنگ صفین

ابن عباس، مفسر قرآن و انسان فرهیخته‌ای است. او می‌گوید: در جنگ صفین دیدیم علی ابن ابی‌طالب (علیه السلام) شمشیر می‌زند و به آسمان نگاه می‌کند. پرسیدم: یا ابالحسن! چرا به آسمان نگاه می‌کنید؟ فرمودند: «مراقب وقت نماز ظهر هستیم». گفتم: الآن جنگ است و نماز اول وقت برای شرایط عادی است. فرمود: «ابن عباس! جنگ ما هم برای نماز است».^{۳۵} این‌ها رهبران ما هستند.

سیره امام خمینی (ره) درباره نماز

صیاد شیرازی - که خدایش رحمت کند! - می‌گوید: در زمان جنگ، رؤسای سه قوه و فرماندهان جنگ در جماران خدمت حضرت امام رسیدیم. یکی از فرماندهان داشت گزارش جنگ را می‌داد. وسط گزارش او، امام جلسه را ترک کرد. کنار من آقای رفسنجانی حضور داشتند، از ایشان پرسیدم: چه شد؟ ایشان هم متوجه نشدند. گفتم: فکر کنم قلب امام گرفته. آمدیم این اتاق، دیدیم امام دارد عکر می‌زند و برای نماز آماده می‌شود! وقتی شاه فرار کرد، حضرت امام (علیه السلام) در فرانسه بودند. خبرنگاران دور امام را گرفته بودند تا حساس‌ترین گزارش از رهبر انقلاب را به دنیا مخابره کنند. حضرت امام سؤال چند خبرنگار را پاسخ دادند و بعد فرمودند: احمد! وقت نماز شده؟ و حاج احمد آقا گفتند: بله، الآن وقت نماز است. امام از آن صندلی پایین آمده و سراغ نمازشان رفتند. کدام سیاستمداری این کار را می‌کند؟

^{۳۳} وسائل الشیعه، ج ۶، ص: ۳۸۲؛ أَنَّهُ بَرَزَ إِلَى الصَّحْرَاءِ فَتَبِعَهُ مَوْلَى لَهُ فَوَجَدَهُ سَاجِدًا عَلَى حِجَارَةٍ خَشْبَةٍ فَأَحْصَى عَلَيْهِ أَلْفَ مَرَّةٍ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ حَقًّا حَقًّا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَعْبُدًا وَ رِقًّا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِيمَانًا وَ صِدْقًا- ثُمَّ رَفَعَ رَأْسَهُ.

^{۳۴} ناسخ التواریخ زندگانی امام باقر علیه السلام جلد ۷ ص ۹۸.

^{۳۵} ذاریات: ۵۶.

^{۳۶} سفینه البحار، ج ۲، ص ۴۴.

سیره عبادی امام رضا (علیه السلام)

امام رضا (علیه السلام) شنیدند که جمعی از بستگانشان به دیدنشان می‌آیند. ایشان برای استقبال آنان به سمت دروازه شهر حرکت کردند. وقت نماز که رسید، فرمودند: باید نماز بخوانیم. گفتند: آقا! صبر کنید بستگانتان بیایند. فرمودند: ما الآن موظفیم به وظیفه‌مان عمل کنیم.

یکی از رهبران گروه‌های منحرف صابئی‌ها، به نام «عمران صابئی» با امام رضا (علیه السلام) مباحثه می‌کرد. بحث به جای قشنگی رسیده بود. وقت نماز شد. امام رضا (علیه السلام) فرمود: من باید نماز بخوانم. «عمران صابئی» گفت: آقا! الآن دل من برای پذیرفتن مکتب شما نرم و آماده شده است. امام رضا (علیه السلام) می‌دانستند که وقت نماز وسیع است، اما فرمودند: نه، ابتدا باید نماز اول وقت را بخوانم. نماز اول وقت را که خواندند، خواندند و برگشتند مباحثه را ادامه دادند. عمران هم شیعه شد و به سجده افتاد و خدا را شکر کرد از این که به دست چنین شخصیتی هدایت شد.

سفارش به خواندن «زیارت آل یاسین» و توجه به محتوای آن

مقام معظم رهبری به دوستانشان، خواندن «زیارت آل یاسین» را بسیار سفارش می‌کنند. این زیارت، با سایر زیارت‌ها متفاوت است. در این زیارت آمده: سلام بر قنوت، سلام بر رکوع، سلام بر تشهدت و... پس نماز، اوج خداگرایی و خداپرستی انسان است.

آموزش مجازی مهدویت - استاد اقامه نماز